

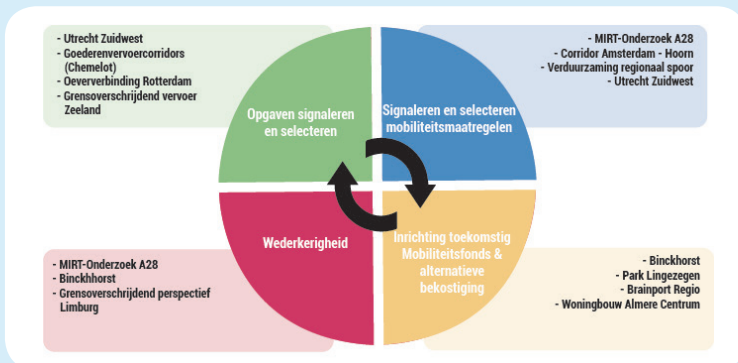
PROEFTUINEN MOBILITEITSFONDS

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt aan het omvormen van het huidige Infrastructuurfonds tot het Mobiliteitsfonds. Door een integrale afweging te bevorderen en middelen niet meer op voorhand aan modaliteiten toe te wijzen, zal het omgevormde fonds bijdragen aan meer flexibiliteit in de te kiezen oplossingsrichting. Bovendien draagt het Mobiliteitsfonds bij aan een verbetering van de doelmatigheid, van de transparantie en van de verantwoording van rijksuitgaven aan mobiliteit.

Er is afgesproken om de in de Kamerbrief (d.d. 13 mei 2019) geschetste contouren en afwegprincipes van het Mobiliteitsfonds te toetsen in zogenoemde 'proeftuinen', twaalf lopende projecten en programma's. Hieruit volgen elf aanbevelingen voor verdere aanscherping en uitwerking van die contouren, om de nieuwe werkwijze te toetsen en om lessen te trekken voor de verdere uitwerking van principes en het afweegkader bij het Mobiliteitsfonds.

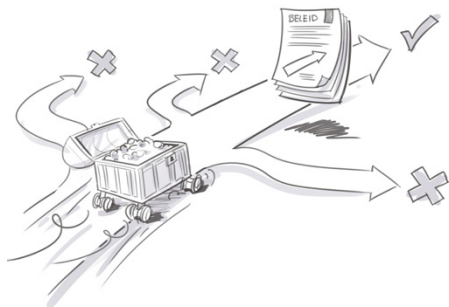

Er is gewerkt aan de hand van zogenoemde werkhypothesen. Vanuit onze eigen ervaring zijn we gestart met het formuleren van deze werkhypothesen. Deze zijn in een aantal stappen verdiept: via deskresearch, interviews met experts en betrokkenen, een viertal werkconferenties en een slotconferentie.

Veranker in de wet (in de memorie van toelichting) dat mobiliteitsbeleid (langjarig) aan het Mobiliteitsfonds wordt gekoppeld

Leg vanuit de Nationale Omgevingsvisie (NOVi) en de regionale ontwikkelagenda's NOVi elke vier jaar een uitwerking vast op het gebied van mobiliteit (koersdocument). Veranker in de wet (memorie van toelichting) dat dit mobiliteitsdocument wordt gekoppeld aan het Mobiliteitsfonds. Zorg dat in dit document echte keuzes worden gemaakt.

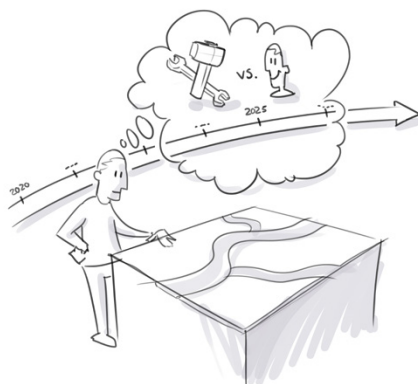
Maak helder en transparant investeringen in niet-Rijksinfrastructuur mogelijk

Maak helder en transparant (in de memorie van toelichting en in samenwerking Rijk-regio) dat ook (direct) in andere infra dan in Rijksinfra geïnvesteerd kan worden als dit de meest kosteneffectieve bijdrage levert aan het nationale belang. Doel van het investeren is het nationaal mobiliteitsbelang, niet het nationale netwerk.

Pak instandhouding projectmatig aan en maak het bespreekbaar op het BO-MIRT

Het principe van eerst geld vrijhouden voor instandhouding en vervolgens geld reserveren voor beter benutten en aanleg van nieuwe infrastructuur is goed. Bekijk wel of het mogelijk is om slim te combineren en bekijk of de huidige functie van infrastructuur nog steeds gewenst is. Maak deze grote vervangings- en instandhoudingsopgaven bespreekbaar tijdens het BO-MIRT en weeg deze af als onderdeel van de nationale opgaven.

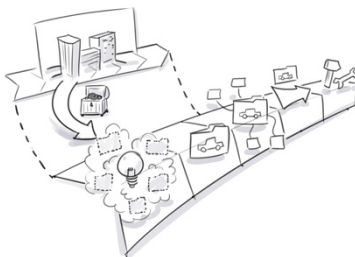
Opgavegericht werken vraagt een aanpassing in de werkwijze

Het is nodig dat er programmatische aanpakken gestart worden (inclusief budget) en zowel in de fase van opgaven definiëren als maatregelen signaleren en selecteren moet er aandacht zijn voor bekostiging en wederkerigheid. Budgetten worden alleen toegekend als duidelijk gemaakt kan worden wat het rendement van de opgave is (kosteneffectiviteit). Bekostiging wordt gekoppeld aan opgaven.

Bekijk mogelijkheden voor alternatieve bekostiging zo vroeg mogelijk in het proces

Betrek private partijen al bij het bepalen van de opgave. Ook loopt de tijdshorizon van private investeringen en vanuit de overheid niet gelijk. Zorg dat het vanuit het Rijk mogelijk is om versneld in maatregelen te investeren en/of alternatieve bekostiging voor te financieren.

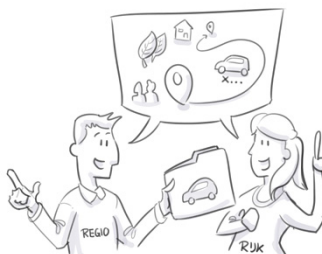
Zorg voor betrokkenen met een brede blik in verkenningsfase en moedig dit ook aan

Als opgaven verbreed worden en het fonds 'ontschot' wordt en mobiliteit in plaats van modaliteit centraal staat, zorg dan ook dat in de verkenningsfase personen met een brede blik (en met een brede opdracht) worden betrokken (zowel Rijk als regio, alle lagen).

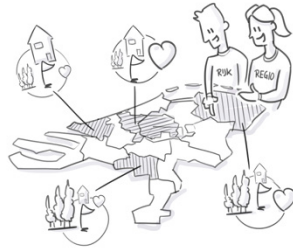
Gebruik de inhoud van projecten om gezamenlijk (rijk en regio) te leren van elkaar

De kracht van werkconferenties zat in het praten over inhoud van projecten, gezamenlijk met Rijk en regio. Dit zorgt ervoor dat het gesprek sneller werkelijk ergens over gaat, het heeft diepgang en men leert daadwerkelijk van elkaar. Start een meerjarig gezamenlijk ontwikkel/leerproces.

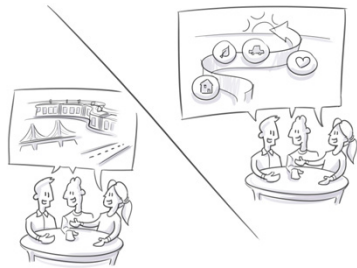
Geef werkelijk invulling aan wederkerigheid als basis voor een goede samenwerking tussen Rijk en regio

Voor dit gezamenlijke proces helpt het als het Rijk een concreet beeld heeft van het nationale belang waar zij in die regio inhoud aan wil geven. Ook is het van belang dat regio's het Rijk niet enkel zien als investeerder voor een oplossing.

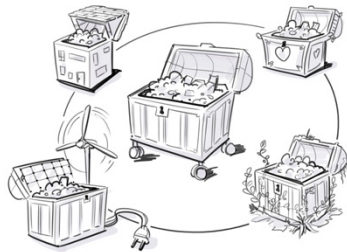
Blijf (bestuurlijk) langer in het gesprek van opgaven

Het is van belang om langer in het gesprek van opgaven te blijven. Op opgaveniveau kan je zaken koppelen, op oplossingeniveau kan dat niet meer. Combinaties van opgaven kunnen nieuwe oplossingen aantrekkelijk maken.

Kijk voor bekostiging breder dan enkel het Mobiliteitsfonds

Het Mobiliteitsfonds kan niet als enige verantwoordelijk gehouden worden voor het financieren van integrale opgaven (verstedelijking, verduurzaming). Andere domeinen (BZK, EZK) hebben op dit moment weinig/geen investeringsmiddelen. Zorg dat er vanuit andere domeinen ook middelen beschikbaar worden gesteld.

Maak verkenningen mogelijk zonder te voldoen aan de 75%-grens

Maak verkenningen mogelijk zonder de 75%-grens. Daarvoor moet in de opgavefase wel een stevigere discussie plaatsvinden. Het gesprek is in de huidige situatie te vrijblijvend, want er vindt geen prioritering plaats van opgaven. Heb het tijdens de opgavefase dus al over bekostiging/financieel commitment. Werk dit in elke volgende fase verder uit.

